

Наші презентації

Андрій Чайковський. Спогади. Листи. Дослідження: У 3 т. / Мін. освіти і науки України, Львівський національний університет ім. І.Франка, Наукова бібліотека; Національна академія наук України, Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича; Наукова фундація Андрія Чайковського / Упоряд. Б.З.Якимовича за участю З.Т.Грень, О.Е.Седяра. — Львів, 2002. — Т.1. — 514 с.; Т.2. — 468 с.; Т.3. — 576 с.

Тритомне зібрання мемуарної, публіцистичної та епістолярної спадщини видатного українського письменника й громадського діяча Андрія Чайковського, яка була розпорошена по різних часописах, виходила в світ

окремими малотиражними книжками чи зберігається в архівах. Більшість матеріалів друкується вперше. До першого тому увійшли спогади письменника, його автобіографічні, публіцистичні та наукові праці, до другого — листи, адресовані громадсько-політичним та культурним діячам, громадським організаціям та установам, до третього — спогади рідних та друзів, низка сучасних досліджень про громадську та літературну діяльність А.Чайковського. Додано також матеріали до бібліографії, зокрема бібліографія творів письменника (окремі видання і твори, опубліковані в періодичних виданнях), список літератури про його життя і творчість.

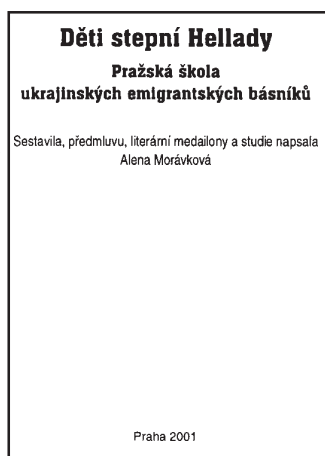
Děti stepní Hellady: Pražská škola ukrajinských emigrantských básníků / Sestavila, literární medailony a studie napsala Alena Morávková. — Praha, 2001. — 94 s. (Діти степової Еллади: Празька школа українських емігрантських поетів / Упор. і автор літ. нарисів А.Моравкова. — Прага, 2001. — 94 с.

Збірка представляє творчість поетів “празької школи” в українській еміграції — твори Ю.Даргагана, О.Теліги, І.Ірлявського, Ю.Клена, Є.Маланюка, А.Гарасевича, І.Колоса, О.Лятуринської, О.Ольжича,

Г.Мазуренко тощо. Поезії подано послідовно в оригіналі й перекладі чеською мовою. Окремий розділ присвячено детальному аналізу особливостей творчого стилю та поетики Ю.Клена (О.Бургардта), Є.Маланюка й О.Ольжича в контексті загального творчого вектора “празької школи”. Крім того, в збірці подано унікальні малюнки та ескізи театральних декорацій Г.Мазуренко, М.Перебийноса, Т.Княгиницької й Н.Геркен-Русової.

Видання підготовлене за сприяння Слов'янської бібліотеки при Національній бібліотеці Чеської Республіки (др. Марія Няхай), Української ініціативи у Чеській Республіці (мгр. Л.Райчінцова), координаційної ради Товариства друзів народів східної Європи та Міністерства закордонних справ Чеської республіки до 10-річчя проголошення незалежності України.

І.Мельниченко

Листи до Приятелів: Системат. покажч. змісту. Кн. 1–176 (1953–1968) / Нац. парламент. б-ка України; Наук. т-во ім. Шевченка; Укладачі: Є.Бабич, В.Патока; Відп. ред. В.Конonenко; Вступ. ст. “У пошуках української душі” С.Білоконя. — Київ; Нью-Йорк: Вид-во “Одигітрія”, 2002. — 162 с.

Видання підготовлене до 50-річчя заснування часопису “Листи до Приятелів” бібліографами Національної парламентської бібліотеки України Є.Бабич та В.Патокою з ініціативи науковців Інституту літератури ім. Т.Шевченка. У вступній статті

доктор історичних наук С.Білокінь звертає увагу на еміграційні видання післявоєнного часу, в яких друкувалися українські вчені, а також подає відомості з життєвого та творчого шляху М.Шлемкевича.

Покажчик містить 1794 бібліографічних описи українською мовою, багато з яких супроводжується анотаціями. Назви розділів, підрозділів і рубрик сформовані залежно від тематики матеріалу, вміщеного в часопису. А вона досить різноманітна. Це — філософія, релігія, політика, історія, медицина, педагогіка, книговидавнича справа, бібліографія, мовознавство, літературознавство, мистецтво тощо.

Додаються також бібліографічна довідка “З життєпису Миколи Шлемкевича” та список літератури про Миколу Шлемкевича. Покажчик побачив світ завдяки фінансовій підтримці Президії НТШ Америки на чолі з Ларисою Залеською-Онишкевич, а також голови Видавничої комісії Марти Гарнавської. Не можна не згадати також імен Богдана Ясінського, Марти та Романа Савицьких, які допомагали порадами щодо підготовки покажчика й надсилали необхідні матеріали.

Л.Коцирій.

Олександр Ткачук. Наратологічний словник. — Тернопіль: Астон, 2002. — 178 с.

У сучасному літературознавстві відбувається складний процес переосмислення

історико-літературних та теоретико-методологічних напрацювань вітчизняної наукової думки минулої епохи. “Наратологічний словник” Олександра Ткачука виник у відповідності з вимогами часу як певного роду результат тих

досліджень, які здійснюються науковцями Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка з проблем наратології і рецептивної естетики в українсько-зарубіжних літературних зв'язках. Він буде корисним для усієї студентської та наукової громадськості, якій цікаві проблеми аналізу розповідного тексту.

Тут вперше у вітчизняному літературознавстві окреслюється термінологічний апарат наратології з урахуванням багатьох теоретичних підходів учених України (О.Білецького, І.Денисюка, М.Кебала, М.Легкого, І.Папуші), Росії (М.Бахтіна, І.Ільїна, Ю.Лотмана, Є.Попової, І.Силантьєва), Західної Європи (Ж.Женетта, К.Леві-Строса, П.Рікера, Р.Барта, А.Греймаса та ін.). Важливо те, що певні текстуальні моделі художнього наративу закріплюються у вітчизняному літературознавчому контексті у формі конкретних літературних прийомів.

В.Гижий

Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та коментарі В.Мазного. — Т.1. — К.: Українські пропілеї, 2002. — 387 с.; Т.2. — Ніжин, 2002. — 343 с. / Чернігівський літ.-мемор. музей-заповідник М.М.Коцюбинського, Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України. Вступна ст. Валерія Шевчука.

Три солідні томи “Листи до Михайла Коцюбинського” підготовлені Чернігівським літературно-меморіальним музеєм Коцюбинського разом з Інститутом літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України. Четвертий, останній, не за горами. Це, без перебільшення унікальне, видання здійснене за фінансової допомоги Наукового товариства ім.Шевченка у США та Ліги українських меценатів — для України подія великої культурної ваги.

Слово і Час. 2003. №6

Зібрані тут листи в абсолютній більшості публікуються вперше. Оприлюднені вони були лише в уривках або у виданнях, які вже стали бібліографічною рідкістю. Мають велику фактографічну, історико-літературну, психологічну

цінність як документ епохи, як епістолярна панорама українського культурного життя кінця XIX — поч. XX ст. О.Кобилянська, В.Стефанік, І.Франко, Панас Мирний, О.Кониський, М.Вороний, М.Євшан, В.Винниченко, В.Короленко, Максим Горький, М.Старицький, Н.Кобринська, І.Липа, О.Луцький, М.Грушевський, С.Єфремов, О.Маковей, Б.Лепкий, В.Самійленко, Г.Хоткевич, Л.Старицька-Черняхівська, Л.Яновська, Є.Чикаленко, В.Леонтович, А.Єнсен... Цей список не охоплює і чверті адресантів. Кількісні параметри цього видання вражають: понад 200 адресантів; у трьох томах — до тисячі листів, серед них досить значні персональні масиви текстів: В.Гнатюк — 100 листів, М.Могилянський — понад 70, М.Грушевський — 68, С.Єфремов — до 40, Є.Чикаленко — 46, В.Винниченко — 24 тощо.

Для дослідників української культури заповіданий у цих текстах колосальний фактаж — воістину золоте дно. Неоціненні біографічні, історичні, побутові, психологічні деталі — гарячі, “щохвилинні”, які дають відчуття моменту, дають змогу почути голос доби.

М.Коцюбинська

Марина Павленко. Тичининська формула українського патріотизму. — Умань: АЛМІ, 2002. — 180 с.

Невелике “камерне” видання, що побачило світ в Умані, якимось відразу повертає до себе увагу, вирізняючись на тлі нашої (далеко не бідної на цікаві й оригінальні з’яви) літературознавчої продукції останніх років — і відважно стимульованою темою, і вишуканим, до речі, авторським оформленням. Це роздуми — вдумливі, схвильовані, “кордоцентричні” — з позиції любові й розуміння, що не виключає й гострого критицизму з позиції пієтету до таланту Тичини і його ко-

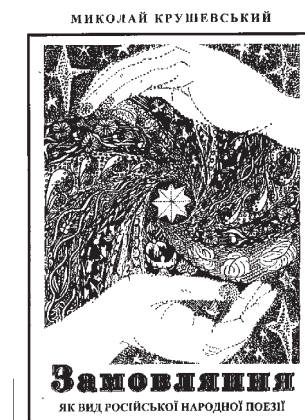
лосальних поетичних потенцій. З позиції реально засвідченого поетичного Тексту, в який авторка вміє “вгризатися”, відчувачи не тільки основний поверхневий зміст, а й потаємне нуртування думки й чуття. З багатьма спостереженнями Марини Павленко мимоволі внутрішньо солідаризуєшся, хоча вони потребують розвитку й корекції.

Задуми авторки мають бути почутими сучасною українською людиною, яка прагне побачити “своє небо і в ньому свою батьківщину”. І почувши їх, можливо, й погодиться з висновком авторки: “Ламала, підминала під себе жорстока епоха, але попри все Бога, Націю, Людину він у собі вберіг”.

М.Коцюбинська

Миколай Крушевський. Замовляння як вид російської народної поезії / Упоряд., перекл., вступ. ст., додатки З.О.Пахолук. — Луцьк: Вісник і К°, 2002. — 192 с.

Досить рідкісна як для регіональної науки подія — підготовка до видання іншомовної раритетної праці. М.Крушевський — відомий у світі мовознавець. Його життя і наукова діяльність пов’язані з Польщею, Росією і Україною. Здійснене Крушевським дослідження російських замовлянь, яким він присвятив свою першу наукову розвідку, і досі не втратило своєї актуальності. Незважаючи на те, що матеріалом для дослідження стали передусім російські замовляння, праця Крушевського має значно ширший і глибший

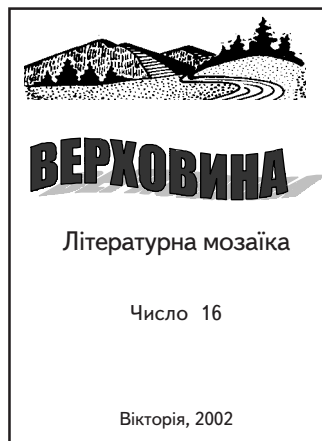

об'єкт — він досліджує не стільки замовляння самі по собі, скільки первісний світогляд і психіку крізь призму замовлянь. ХХ століття засвідчило плідність такого підходу до фольклорних творів. Подібних праць написано дуже багато, причому представниками різних галузей знань: етнологами, фольклористами, етнопсихологами та іншими. І все ж у Крушевського трапляються думки і спостереження, які варті популяризації серед сучасних науковців, особливо українських.

Окремо слід підкреслити таке: реконструюючи первісний світогляд, Крушевський використовує багато джерел, в тому числі власні спостереження над життям і побутом селян, які, зокрема, він вів на Волині. Глибоке розуміння природи психіки дало йому підстави стверджувати, що т.зв. первісна психіка і психіка сучасної людини в основі своїй однакові. Ця думка є на сьогодні актуальною і важливою для багатьох галузей знань. Загалом праця Крушевського не є вузькоспеціальною мовознавчою, її матеріал здатен зацікавити широке коло освічених читачів.

М.Моклиця

“ВЕРХОВИНА”

“Верховина” — громадсько-політичний та літературно-художній часопис, орган “дружньої ланки прихильників ідейної літератури”, що заснований у 2000 р. в Канзасі (Вікторія, США) і виходить раз на 2 місяці. Вийшло

20 номерів. Поширюється у США, Канаді, Австралії, Англії, Німеччині, Чехії, Словаччині, Польщі та Україні.

Редактором часопису є відомий вчений, поет, прозаїк, перекладач, д-р філософії, професор-емерит Канзаського університету Роман Кухар. “Верховина” має близько 20 рубрик, серед них “Редакційне”, “Начасне”, “З буттєвої сцени”, “Хроніка”, “Спогади”, “Із праісторії”, “Красзнавство”, “Поезія”, “Проза”, “Драма”, “Переклади”, “З історії української літератури”, “Дещо на весело”, “Наші автори”, “Проблеми”, “Голоси наших читачів” та ін. Часопис виявляє національно-

державницьку позицію, відзначає ювілеї нашої державності, знайомить читача з життям в Україні, допомогою діаспори організаціям, установам, сиротам та ін.

На сторінках журналу були опубліковані етичні твори М.Ольхової, М.Горішного, Р.Володимира, Є.Кривенко-Іванківа, І.Дибко-Филипчак, Л.Мурович, Ю.Буряківця, Н.Петрів, Р.Тарнавської, В.Болонки, А.Листопад, Л.Овечко, І.Овечка, Г.Сподарик, В.Ковалика, В.Ліщука, М.Шалати, О.Астаф’єва, Є.Зозуляка, Ю.Липи, Д.Павличка, М.Гармаш, Є.Сварожича, У.Старосольської-Любович, М.Боеслава, Т.Ганенко, М.Орлича та ін. Серед поданих прозових творів — новели й оповідання О.Булах, Р.Володимира, Сіркаповстанця, Л.Клименко, С.Фостуна, А.Ахметова, І.Дибко-Филипчак, Лесі Явір, І.Савицької, С.Радіона, Я.Тимуся. Драма представлена драматичною поемою В.Дергача “Ой, літав орел”, етюдами І.Савицької (“Український садочок”), Р.Володимира (“Буття бурхлива течія”), І.Дибко-Филипчак (“В осінній казці”). “Верховина” знайомить читача з перекладними творами: так, Є.Кривенко-Іванків опублікував переклади з німецької (Е.Меріке, Й.Ейхендорф), англійської (Тереза, Е.Дікінсон); А.Кухар — з іспанської (Р. дель Ріо), англійської (Сента); Р.Кухар — з чеської (С.Чех), словацької (П.Гвездослав, І.Краско); О.Астаф’єв — з польської (К.Войтила). Під рубрикою “На весело” часопис умістив гуморески, сатири і фейлетони І.Савицької, Ф.Боднара, І.Овечка. Особливої вартості надають часописові літературні портрети, авторами яких виступають І.Дибко-Филипчак (композитор В.Івасюк), В.Жила (Д.Гуменна, С.Радіон), Р.Володимир (Г.Мазуренко, І.Лисенко, Л.Мурович), Г.Паламарчук (О.Пчілка, Леся Українка, В.Курилик), Т.Стефанишин (М.Голубець), П.Роечко (М.Орест), С.Кузьменко (В.Жила), В.Кухар (Є.Курилович-Чапельська, І.Овечко), М.Мушинка (Р.Кухар), І.Овечко (Р.Кухар). Тут також представлено рецензії на нові книги Д.Нитченка, О.Булах, І.Головацького, В.Боднара, П.Сороки, М.Онуфрійчука, С.Галамая і Г.Аркушина, Л.Бахталовської, Б.Дерія, Я.Чорногора й О.Царицинської, Т.Литвиненко, Я.Грицяя, У.Любович, М.Андрусяка, І.Братуся, С.Малильо, Р.Кухаря, С.Стебельської, І.Овечка, Д.Корбутяка, О.Астаф’єва, О.Копач, А.Листопад, С.Женецького, Я.Курдидика, О.Корчак-Городиського, П.Будівського, Я.Штендера, І.Приходько, М.Чорнописького, І.Савича, Г.Сподарик, П.Одарченка, Т.Савчинської-Латик, І.Лисенка, на окремі номери журналів “Слово і Час”, “Сіверянський літопис”, “Рідна школа”, “Вісник НТШ”.

Слово і Час. 2003. №6

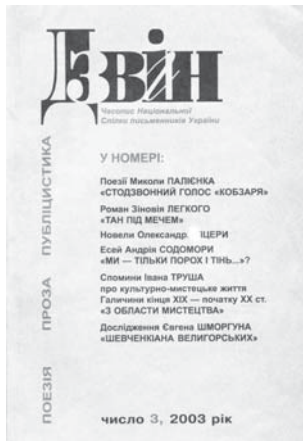
У ч. 8 “Верховини” за 2001 р. та у ч. 17 за 2002 р. оглянуто журнал “Слово і Час”.

Крім огляду українських часописів “Верховина” вміщує ряд рецензій на інші видання.

У часописі ведеться постійна рубрика “Голоси наших авторів і читачів”, під якою друкуються відгуки читачів на ті чи ті номери. Загалом “Верховина” є цінним і вкрай потрібним для діаспори й материкової України виданням.

О.Сушко

ДЗВІН. – 2003. – Ч. 3.

У рубриці “Поетія” вміщено добірки віршів М.Палієнка, Г.Вівчар, С.Пушика, І.Вовк, Н.Заброцької. У відділі прози друкується роман Зіновія Легкого “Та, під мечем”, дослідження І.Присяника “Зело таємниче”, новели Олександра Кіцери.

У рубриці “Наша доба” Андрій Содомора розповідає про відомого філолога-класика С.Лур’є. У рубриці “Мистецька палітра” друкуються спогади Івана Труша про І.Франка та відомих митців-малярів зі вступним словом О.Сидора. Лариса Купчинська розповідає про першу українську мистецьку організацію в Галичині – “Товариство для розвою руської штуки”. У рубриці “Пошук” вміщено розвідку Раїси Танани про значення Шевченкового доробку в житті і творчості Б.Грінченка. У рубриці “Життя і слово” Євген Шморгун розповідає про рід Велигорських; Євген Нахлік досліджує рецепцію Т.Шевченком творчості А.Міцкевича. Світлана Антонішин виступає з етюдами про поезію Любові Проць. Тарас Пастух досліджує лірику В.Голобородька. У рубриці “Огляди, рецензії, відгуки” Микола Ільницький згадує про відомого літературознавця Г.Нудьгу. Богдан Залізник аналізує книжки Є.Божик “Білий лебідь в оправі смутку”, Марія Якубовська – книжку О.Лозової “Політ у літо”, Архип Данилюк – дослідження Ю.Шаповала “Україна людей”, Галина Пагутяк – історико-етнографічну розвідку Г.Гром “Нагуєвичі”.

КИЇВ. – 2003. – № 2–3.

Чергове число журналу “Київ” відкривається віршами Миколи Вінграновського. Поетичну сторінку продовжують добірки Дмитра Кременя, Леоніда Вишеславського (з переднім словом Віктора Баранова) та дебютантки Галини Глодзь (рубрика “Ім’я”).

Друкується продовження роману Юрія Мушкетика “У пастці” та щоденникових записів Володимира Дрозда “Бог, Люди і Я”, а також розділи з книжки Олеса Волі “Мор”.

Продовжується анкета журналу “Що об’єднає Україну?”; на тему “Тарас Шевченко в моєму житті” діляться роздумами Лариса Кадирова, Валентин Багнюк, Лідія Савченко, Олександр Білаш. Про нові риси в обличчі сучасної столиці в матеріалі “На наших очах відроджується Київ” розповідає Олег Білий.

Розділ критики представлено статтею Ярослава Голобородька “Духовні синтези Тараса Федюка” та рецензіями Людмили Красицької, Анатолія Камінчука, Івана Власенка на книжки Віктора Щербини (“Євангеліє українців”), Анатолія Шевченка (“День сонячного затемнення”), Миколи Махінчука (“Марчуківський куток”). Петро Ротач полемізує з Леонідом Череватенком щодо його статті “Степовий ужинок”. У “Прямій мові” – публікація Леоніда Кореневича “Відступниця” свята Варвара”.

Заключні матеріали номера – мистецтвознавчі розвідки Миколи Сомы (про вишивані ікони Дмитра Блажейовського), Оксани Ламонової (про київську художницю Світлану Деренчук) та Володимира Могилевського (про Юрія Хіміча).

ВСЕСВІТ. – 2003. – №3-4.

Закінчення роману Ольги Токарчук “Правік та інші часи” / пер. з польської І.Пізнюка). У рубриці “Література ХХ століття” публіку-

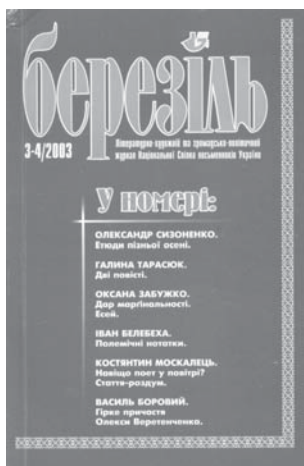

ються "Готичні оповідання" М.Р.Джеймса (у пер. Є.Левченка) та оповідання "Собор" і поезія "Страх Раймонда Карвера" (пер. М.Марчук). Представлено також твори сучасних поетів Латвії в перекладах Є.Завгороднього.

Дослідження Фердіنانдо Кастеллі присвячене

лауреату Нобелівської премії італійському поету Жозе Сарамагу (пер. Ю.Педана); Едвард Джей Епстайн у рубриці "Свідок епохи" розповідає про "Таємну історію Арманда Гаммера" (пер. В.Носенко). У перекладацьких студіях" виступають Анатолій Онишко ("Післямова перекладача") та Сергій Снігур ("Стан сучасного перекладознавства на Заході"). Іван Пасемко представляє книгозбірник родини Онуфарків (м.Філадельфія, США) в Науковій бібліотеці Науково-дослідного інституту книгознавства в Києві, Віра Троян досліджує питання "Українські вчені за кордоном: "відплив умів" чи збагачення?". До V Міжнародного конгресу українців друкується стаття Лариси Залеської-Онишкевич (США) "Про дискусії "Всесвіту" про V Конгрес МАУ". Дмитро Шупта рецензує "Українсько-японський словник" І. Бондаренка та Хіно Такао, Маргарита Жардинівська досліджує походження Христофора Колумба.

БЕРЕЗИЛЬ. – 2003. – №3-4.

У програмі:

ОЛЕКСАНДР СИЗОНЕНКО.
Втеди пізньої осені.
ГАЛИНА ТАРАСЮК.
Дві повісті.
ОКСАНА ЗАБУЖКО.
Дар маргінальності.
Есеї.
ІВАН БЕЛЕБЕХА.
Політичні нотатки.
КОСТЯНТИН МОСКАЛЕЦЬ.
Чи є поет у повітрі?
Стаття-роздум.
ВАСИЛЬ БОРОВИЙ.
Про правоту
Олекси Веретенченка.

Прозу представлено "Етюдами пізньої осені" Олександра Сизоненка, повістями "Гаспид і Маргарита" та "Покоївка" Галини Тарасюк, "Бувальщинами" Дмитра Панцира. У рубриці "Поезія" надруковано вірші Наталки Поклад та Олександра Ірванця. Оксана Забужко виступає з есе "Дар маргінальності", Костянтин Москалець рецензує нову книжку В.Герасим'юка "Поет у повітрі". Про нелегку долю Олекси Веретенченка розповідає Василь Боровий (публікує листи самого поета та його близьких).

КРИТИКА. – 2003. – Ч. 3.

Політична частина номера відкривається статтею М. Стріхи "Випробування Іраком", де автор розмірковує про причини й можливі наслідки збройного конфлікту. І.Погорелова критично аналізує президентські конституційні ініціативи. М.Богачевська, М.Мінаков обговорюють проблеми сучасних університетів – українських і зарубіжних. А.Портнов досліджує процес "совєтизації" університетів у соціалістичних країнах. В.Кравченко розповідає про перші роки існування Харківського університету. О.Кирилова розмірковує про сприйняття доробку Ж.Лакана в інтелектуальному середовищі та намагається дати кілька визначень "автентичного Лакана". К.Котинська досліджує образ Львова в есеїстичі Ю.Андруховича, І.Клеха та Ю.Віттліна. Ю.Андрухович друкує уривок з роману під назвою "Дванадцять ритуальних обручів".

КРИТИКА. – 2003. – Ч. 4.

Часопис передруковує статті М.Фора та І.Валерстайна, присвячені політичній ситуації, що складається внаслідок війни в Іраку. Я.Грицак розмірковує про європейські перспективи України на основі її історичного досвіду. З'ясуванню феномену Центральної та Східної Європи присвячені статті А.Капелера, І.Химки та О.Гнатюк. О.Гузар розповідає про сучасні правописні зміни в європейських мовах. В.Махно ділиться враженнями від подорожі Сербією і роздумами про сербський сюрреалізм. А.Бондар пропонує увазі читачів набір есеїстичних фрагментів, потрактованих як "медитативний катарсис східноєвропейського письменника". Темі мандрів до Москви присвятили свої спогади і роздуми С.Жадан, Т.Гаврилів і Ю.Прохасько.

Слово і Час. 2003. №6